

INTÉZMÉNYAKKREDITÁCIÓS ELJÁRÁS

2013/2014

(Harmadik akkreditációs értékelés)

SZENT PÁL AKADÉMIA

AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

A 2014/9/VIII/4. sz. MAB HATÁROZAT MELLÉKLETE

2014. október 31.

Előző intézményakkreditáció: 2008/6/XII/9. sz. MAB határozat

TARTALOMJEGYZÉK

I. Akkreditációs minősítés	2
II. Minőségértékelés	3
II.1. Az Akadémia általános helyzetképe.....	3
II.2. Az Akadémia kulcsfontosságú eredményei.....	4
1. Oktatás	4
2. Kutatás-fejlesztés, alkotó/művészeti tevékenység	5
3. Gazdálkodás	6
II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (ESG 1. rész)	6
1. Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására	6
2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése.....	7
3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere.....	7
4. Az oktatók minőségének biztosítása.....	7
5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások.....	8
6. Az Akadémia belső információs rendszere	8
7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása	9
III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok	9
IV. Az intézményben folyó hitéleti képzések értékelése:	10
IV.1. Teológia osztatlan mesterképzési szak (12 félév).... Hiba! A könyvjelző nem létezik.	
Függelék: A Szent Pál Akadémia által folytatott képzések	133

A SZENT PÁL AKADÉMIA AKKREDITÁCIÓS ÉRTÉKELÉSE

I. Akkreditációs minősítés

<p style="text-align: center;">SZENT PÁL AKADÉMIA</p>	<p style="text-align: center;">2014/9/VIII/4. SZ. MAB HATÁROZAT</p> <p style="text-align: center;">A</p> <p style="text-align: center;">A főiskola akkreditációja – az intézményakkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelés esetén – 2019. december 31-ig hatályos</p>
--	--

Az akkreditációs minősítés indoklása

A nemzeti felsőoktatásról szóló hatályos 2011. évi CCIV. tv. vonatkozó §-ai, illetve a MAB akkreditációs elvárásai alapján a **Szent Pál Akadémiát a MAB főiskolaként akkreditálja.**¹ A jogszabályoknak és az akkreditációs elvárásoknak való megfelelés tekintetében a MAB a következőket állapította meg:

- Az intézmény az Nftv. szerinti² képzési szerkezetben folytat képzést.³
- Rendelkezik a feladatai ellátásához szükséges állandó kutatói, oktatói karral: a teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatóinak létszáma **21 fő**. Emellett az alaptevékenységének ellátásához szükséges oktatók és kutatók legalább **hatvan** százalékát munkaviszony, illetve munkaviszonnyal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatja (**30 főből összesen 25 fő: 83 %**).
- A munkaviszony, illetve munkaviszonnyal azonos elbírálás alá eső jogviszony keretében foglalkoztatott oktatók, kutatók legalább **egyharmadának** van tudományos fokozata (**25 főből összesen 11 fő: 44 %**).
- Rendelkezik a képzéshez és a tudományos kutatáshoz szükséges tárgyi feltételekkel (megfelelő épülettel – benne a funkciók teljesítésére alkalmas szervezetszerű terekkel; előadóteremmel, szemináriumi helyiséggel, intézményi könyvtárral, informatikai háttérrel, megfelelő hozzáférésekkel, gyakorlóhellyel –, valamint kollégiumi férőhelyekkel, sport és kulturális létesítményekkel, diákétkezési lehetőségekkel) és pénzügyi eszközökkel.
- Az intézményi dokumentumok⁴ kidolgozottak, rendelkezésre állnak.
- Az intézmény minőségbiztosítási és -fejlesztési folyamatai – ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési és értékelési eljárások – megfelelőek.

¹ Nftv. 115. § (4) Az e törvénynek megfelelő fenntartási rendszert, intézményi, szervezeti felépítést, személyi feltételeket – ha e törvény eltérő rendelkezést nem tartalmaz – a felsőoktatási intézményeknél **2015. szeptember 1-jéig kell kialakítani.**

² Az Nftv. 91. § (5) **Hitéleti képzést folytató felsőoktatási intézmény** a főiskola elnevezést akkor is használhatja, ha egy képzési területen, egy szakon jogosult alapképzés folytatására.

³ Ld.: a *Függelék*ben felsorolt szakok jegyzékét.

⁴ Alapító okirat; küldetésnyilatkozat; organogram; intézményfejlesztési terv; szervezeti és működési szabályzat; minőségbiztosítási szabályzat; minőségbiztosítási jelentések; az előző akkreditáció MAB határozata, a FOI intézkedési terve és végrehajtása.

II. Minőségértékelés

II.1. Az Akadémia általános helyzetképe

Honnan – hova tart az intézmény?

A 2008. évi akkreditációs vizsgálat legfontosabb fejlesztési javaslatait a főiskola figyelembe vette és *Intézményfejlesztési tervében* nagyrészt érvényesítette is.

E területek az alábbiak voltak:

- *HÖK konstruktív együttműködésének kialakítása* – Ezen a téren a főiskola 2013-ban elfogadott *Szervezeti és Működési Szabályzata* megeremtette a HÖK megalakulásának feltételeit, lehetőségként kínálva fel az önkormányzat megalakítását a hallgatóság számára. A szabályzat a HÖK formális autonómiáját kellően biztosítja. A Hallgatói Önkormányzat megalakítására a jelen akkreditációs folyamattal párhuzamosan sor került, az intézmény pedig jelentős anyagi erők felszabadításával is támogatja az önkormányzatiság és az ehhez kapcsolódó öntevékenység megerősítését. A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény kínálta felhatalmazás alapján az intézményvezetésbe a HÖK bevonása nem kötelező, ám az intézmény néhány kulcsfontosságú terület esetében az új önkormányzatnak biztosítja ezt a jogot. Ilyen terület például az oktatói munka hallgatói véleményezése, vagy a Fegyelmi Bizottság munkája. A HÖK tartalmi munkája még erősíthető.
- *A jogszabályok, fontos dokumentumok elérhetővé tétele a honlapon* – e tevékenység folyamatos, apróbb hiányosságokat a főiskola a látogatás során javított.
- *Az elégedettségi vizsgálatok kiterjesztése a munkatársakra* – megtörtént.
- *A munkatársak fokozatszerzése és az oktatói utánpótlás biztosítása* – javult a helyzet.

Összességében az előző intézményakkreditációs látogatás óta az intézmény fejlődése egyértelműen érzékelhető.

Az Akadémia dokumentumai, szervezete, vezetése, intézményi stratégia

A Szent Pál Akadémia rendelkezik a működéséhez szükséges alapidokumentumokkal, ezek kellően kidolgozottak, egymással koherens rendszert alkotnak. Különösen is kidolgozott például a hallgatói jogorvoslati rend vagy éppen a fogyatékosokkal élők előnyben részesítésére vonatkozó intézményi szabályozás. Az alapidokumentumok aktualizálása folyamatos, a honlapon fennmaradt néhány, már nem aktuális változat cseréje a látogatás során megtörtént. Az intézmény szervezeti struktúráját az organogram kellően kifejezi.

A Szent Pál Akadémia világosan megfogalmazott küldetésnyilatkozattal rendelkezik, amely igen mély és érzékelhető elkötelezett hivatástudatot alakított ki, mind az oktatók, mind a hallgatók vonatkozásában.

Az intézményi vezetésre jellemző az erős fenntartói irányítás, amelyet a fenntartó az általa kinevezett szenátuson, illetve rektoron keresztül gyakorol. A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény adta felhatalmazás alapján az intézményben az önkormányzatiság és a képviseleti elv csak erős korlátozásokkal érvényesül, a szenátus vagy a főtitkár számos, hagyományosan rektori hatáskört is gyakorol. E rendszer – az intézmény áttekinthető mérete miatt – megfelelően biztosítja az intézményirányítást, hosszabb távon azonban annak hátrányaival is számolni kell: az intézményi önállóság és az önkormányzatiság erősítése (pl. legalább részben a munkavállalók által választott szenátus, a magasabb vezetők esetében a jelöltállítás intézményi joga stb.) a tudományos szabadság erősítése érdekében megfontolandó.

Az egyes szervezeti egységek (pl. tanszékcsoportok) – a centralizált intézményvezetésnek megfelelően – leginkább véleményezési jogot gyakorolnak az intézményvezetés terén. A szenátus állandó bizottságainak száma viszonylag kevés, s ezek az intézmény-irányításba, a döntési folyamatok előkészítésébe csak alkalomszerűen kapcsolódnak be. Az intézmény kis méretéből adódóan azonban az információáramlás az informális csatornákon keresztül megfelelően működik, és a minőségbiztosítási rendszer lehetővé teszi a stratégiai tervezésben a visszacsatolást, ellenőrzést és korrekciót.

A *Hallgatói Önkormányzat* érdemben a látogatás hónapjában alakult meg, így a hallgatóság intézményesült részvétele az akadémia vezetésében még nem alakulhatott ki. A Hallgatói Önkormányzat joga az intézményi SZMSZ szerint az intézményt érintő, illetve oktatásszervezési kérdések kapcsán

lényegében a véleménynyilvánításban jelentkeznek. A hallgatói önkormányzatnak két elnöke is van: egyikük a nappalis, másikuk a részidejű képzésben részt vevő hallgatókat képviselheti. A HÖK nem delegál tagot a Szenátusba, illetve – a *Fegyelmi Bizottság* kivételével – annak állandó bizottságaiba sem, a HÖK elnököket a szenátus egyszerű szótöbbséggel visszahívhatja. Az intézmény mindebben a nemzeti felsőoktatási törvény adta jogosítványok alapján jár el, az előző akkreditáció során rögzített állapothoz képest pedig e szerény hallgatói részvétel is előrelépésként értékelhető. A megkezdett lépéseket kiteljesítve a jövőben ajánlott az érdemi hallgatói részvétel biztosítása a vezetés minden szintjén, így a Szenátusban is, hiszen a hallgatói részvétel az egész intézményt erősítheti.

Megjegyzendő emellett, hogy a beszámolók szerint az intézményes keretek mellett példaértékű az oktatók, az oktatói vezetés nyitottsága és együttműködése a hallgatókkal. Rendkívül üdvözlendő a hallgatói plenáris gyűlések gyakorlata, ahol az összes hallgató közvetlenül juttathatja el véleményét az oktatók felé. Így a fentiek mellett is megfelelően valósul meg az esetleges hallgatói észrevételek, panaszok kezelése.

Az intézményi stratégia reális és kellően önkritikus helyzetértékelésre épül, nevesítve a legfontosabb fejlesztendő területet, a megfelelő szakképzettséggel és minősítéssel rendelkező oktatói kar további erősítésének célját. A tudatos stratégiaalkotás intézményesített keretei adottak.

Az intézmény – fenntartójának teológiai felfogása és önazonossága miatt – csak alkalmasszerűen tart fenn kapcsolatokat más magyarországi vagy külföldi felsőoktatási intézményekkel, az intézményi szintű együttműködés pedig a hittudományok terén jószerivel az *Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetemre* korlátozódik. Hallgatóik párhuzamos képzés keretében ugyan áthallgatnak más budapesti felsőoktatási intézményekbe, de szervezett hallgatócsere nincs. A nemzetközi mobilitás, oktatói és hallgatói csereprogramokban való részvétel sem jelentős, az oktatók a hazai tudományos közéletbe jellemzően nem a hittudományok területén kapcsolódnak be. Ez a jelenség egyelőre minőségi szempontból még nem hátrányos, de hosszabb távon a szakmai elszigetelődésnek, a külső tudományos megmértetés és visszajelzés hiányának, valamint a keresztyén/keresztény teológia vonatkozásában a határterületekre történő „kisodródásnak” a veszélyét hordozza magában. Mindenképpen érdemes lenne tehát az intézménynek a jövőben felkutatnia a hitéleti szempontjainak megfelelő potenciális partnereit, és velük intézményközi kapcsolatokat kiépíteni.

Az akadémiai C-SWOT analízis

Az intézmény működését befolyásoló külső tényezők (*korlátok*) közül kiemelendők a felsőoktatást érintő általános problémák: a költségvetési források kiszámíthatatlansága, jogszabályi változások, azok ellentmondásai, adminisztratív terhek. Az *erősségeik* közt említendő, hogy az oktatói korfa kedvező, magasan kvalifikált oktatók vesznek részt a képzésben, a hallgatók számos területen kapcsolódnak be az intézményi életébe, magas színvonalú szolgáltatásokat (kollégium, könyvtár, multimédiás oktatótermek, tájékoztatási rendszerek) vehetnek igénybe. Jó a kommunikáció, nincsenek párhuzamos döntési jogkörök, ez összességében rugalmas, célorientált működést eredményez. *Gyengeségeiket* a lemorzsolódásban, a diplomát szerzők alacsony arányában, az oktatókkal való hallgatói konzultáció kevés lehetőségében, az elöregedett számítógép-állományban látják, valamint abban, hogy a könyvtár állománya csak helyben olvasható, nem kölcsönkönyvtár. *Lehetőségeit* – többek közt – az Akadémia az alapítói és egyéb, alapítványi támogatásokban, a kedvező infrastrukturális feltételekben, a magas hallgatói létszámban látja. A *veszélyek* közt a költségvetési támogatás, finanszírozás további csökkenése, a könyvtári kapacitás szűkössége, a belföldi levelező tagozatos hallgatók jelentkezéseinek csökkenése és az egyszakos képzés emelhető ki.

Az analízis tehát reális szempontokra épül, kellően önkritikus, valamint adekvát következtetéseket tartalmaz. A következtetések jellemzőbben a már elért eredmények megtartására irányulnak, de a feltárt gyengeségek és veszélyek egy része a főbb fejlesztési célok kapcsán is visszaköszön.

II.2. Az Akadémia kulcsfontosságú eredményei

1. Oktatás

Az Akadémia képzési szerkezete, a képzések eredményessége

Az intézmény jelenleg – a kifutó és kis létszámú főiskolai szintű teológia szak mellett – csak a teológia osztatlan szakot működteti, az intézményvezetés, valamint a fenntartó ezen – a Látogató

bizottságnak elmondottak alapján – a jövőben sem kíván változtatni. A teológia osztatlan szakra egyéb mesterképzés vagy szakirányú továbbképzés nem épül, az intézménynek nincs doktori iskolája.

A felvett és végzett hallgatók aránya a teljes képzési ciklusra vetítve jelentős (35%-os) lemorzsolódást mutat, elsősorban a levelező képzés területén. Ennek az intézmény szerint részben a levelezős hallgatók életkora, előképzettségének hiányossága, a hallgatók önmagukkal szembeni magas elvárásai, valamint az az oka, hogy a képzés sok hallgató esetében nem a munkaerőpiacon használni kívánt szakképzettség megszerzésére, hanem hitismereti tartalmak elsajátítására, hitbeli megerősödéssre irányul. Ugyanezen okokra vezethető vissza a nyelvvizsga hiányában ki nem adott diplomák magas számaránya (a 2009-2013-as időszakra vetítve az összes záróvizsgát tett hallgató mintegy 25 %-a) – ugyancsak elsősorban a levelező képzés területén. A probléma orvoslása érdekében a legutóbbi akkreditáció óta az intézmény komoly erőfeszítéseket tett, amennyiben a levelezőről a képzés hangsúlyát igyekezett a nappali képzés felé elmozdítani: új felvételi stratégia kidolgozásával és egy internátus felállításával a frissen érettségizettek arányát jelentősen meg tudta emelni a jelentkezők között. A nyelvvizsga miatt visszatartott diplomák kapcsán az intézmény a kifutó főiskolai szakja esetében élt a „nyelvvizsga-amnesztia” lehetőségével, és megteremtette a saját intézményi nyelvi vizsga lehetőségét, ami szintén jelentős számú diploma kiadását tette utólag lehetővé. Az intézmény – a látogatáson elhangzottak szerint – a probléma orvoslására a levelező tagozaton az angol távoktatás megszervezését tervezi.

A passzív hallgatók aránya 2009 után a nappali képzés területén jelentősen javult (20%-ról 11%-ra csökkent), a levelező képzés terén – ismét a fenti okok miatt – ez az arány nem változott, a 20% körüli mutató alapján meglehetősen magas.

Az intézmény iránti kereslet lényegében 2009 óta változatlan (átlagosan kb. 600 hallgató), de szép eredmény, hogy a fentebb már említett intézkedéseknek köszönhetően a nappali képzésben résztvevők száma és számaránya is 2009 óta fokozatosan emelkedik (51-ről 121-re, azaz 8%-ról 19%-ra).

A TDK munkára az intézmény nagy hangsúlyt fektet. Az intézményi TDK-n 2010-ben 3, míg 2012-ben 5 fő vett részt, az országos fordulóra közülük 2011-ben és 2013-ban egyaránt 3 fő jutott ki, mindkét évben egy-egy országos helyezést érve el. Ezek az eredmények jelentősek, a felkészítést az intézmény a jövőben is kiemelt célként kezeli. A hallgatók felkészülését 2012 óta TDK-író műhelyszeminárium is segíti. Az intézmény demonstrátori rendszert nem működtet, viszont egyéb házi versenyekkel is segíti a tehetséggondozást.

Végzetek elhelyezkedése

A végzetek egy kis hányada a fenntartó egyházban lelkeszi vagy más egyházi munkakört tölt be, jelentősebb részük azonban hivatásszerűen nem a megszerzett diploma által biztosított szakismeretből él, hanem gyülekezeti önkéntes munkájában hasznosítja a megszerzett hitismeretet. A végzetek munkaerőpiaci bevalásáról így csak a végzetek egy töredéke esetében tudunk beszélni.

A visszacsatolás viszont megvalósul, hiszen a végzetek túlnyomó többsége kapcsolatban marad a fenntartó egyházzal, a minőségbiztosítási rendszer pedig formálisan is végzi az elégedettségi felméréseket. Az oktatás tervezésében, a képzési program és a tantárgytematika fejlesztésében felhasználják a végzett hallgatói statisztikák értékelését.

2. Kutatás-fejlesztés

Az oktatói karban a minősítettség aránya megfelelő, és az oktatók jó része számottevő publikációs tevékenységet folytat. A legjelentősebb publikációs terület a főiskolai jegyzetek készítése. Ez egyrészt a kutatási eredmények oktatásban való magas hatásfokú hasznosulását jelenti, ugyanakkor együtt jár azzal, hogy a publikációk egy jelentős hányada nem független szaklapban vagy kiadónál jelenik meg, s így sem külső kontrollon nem esik át, sem jelentős tudományos visszhangra sem számíthat. Nemzetközi eredményességről – a hittudományok területén – nem beszélhetünk.

A pályázati eredményesség intézményi szinten nem, egyéni oktatói szinten mérhető, egy oktató külföldi ösztöndíjat nyert el. Nem nagy számban, de van példa a hazai konferenciákon való részvételre. Ez a jövőben fejleszhető terület.

Az intézmény saját fenntartó egyházában országos szerepkörrel bír, ami a szlovákiai (és szlovák nyelvű) gyülekezetek megalakításával, illetve szlovák hallgatók képzésével részben nemzetközi szereppé is bővült. Az intézményben ezen felül elvétve más, nem magyar anyanyelvű hallgatók is tanulnak.

Jellemzően a saját oktatói jegyzetek anyagára épül az oktatás, ökumenikus vagy más szakmai forrásból származó oktatóanyag ritka, a könyvtár állománya szintén hitelvi szempontok alapján erősen megválogatott.

3. Gazdálkodás

A *Szent Pál Akadémia* fenntartója az intézmény számára kiváló infrastruktúrát biztosít. Az épületek, tantermek, könyvtár kifogástalan esztétikai állapota azt jelzi, hogy az intézmény gazdálkodása a fenntartó céltámogatásainak köszönhetően is tárgyi vonatkozásban kiváló. A fenntartó az oktatói kar bérezését – számos hazai felsőoktatási intézmény gyakorlatát követve – a közalkalmazotti bértáblában megszabott minimális szinten biztosítja.

Az intézmény a rendelkezésére álló forrásokat felhasználva kiegyensúlyozottan gazdálkodik, működési és beruházási hitel felvételére 2009 óta nem került sor. Az állami támogatás részaránya a 2009-2012-es időszakban 50% és 57% között mozgott, a hallgatói juttatások emelkedése pedig igen jelentős: ez a 2008-as év bázisán nézve 2013-ban 314% volt. A költségvetési főösszegek az előző év bázisán a 2010-es enyhe visszaesést követően 103% körül alakulnak. A jövőbeni tervek között szerepel a magán- és alapítványi forrásból származó bevételek arányának növelése.

II.3. A minőségbiztosítás alapelvei és gyakorlata (ESG 1. rész)

1. Intézményi stratégia és eljárások a minőség biztosítására

A *Szent Pál Akadémia* átfogó és az intézményi működést megfelelően támogató minőségfejlesztési rendszerrel rendelkezik. A minőségfejlesztés rendszere a *Minőségbiztosítási kézikönyv* keretében került szabályozásra, melynek része mind a *Minőségpolitika* megfogalmazása, mind az intézmény minőségbiztosítási eljárásait részletesen szabályozó *Minőségbiztosítási szabályzat* (elérhető az intézmény honlapján: http://szpa.hu/?aloldal=1&kat_id=137).

Az intézményi munka minőségi fejlesztését megfogalmazó tervek előkészítéséért, a tevékenységek átfogó értékeléséért, szabályozási módosítások kezdeményezéséért az intézmény által létrehozott *Minőségbiztosítási Bizottság* tartozik felelősséggel. A bizottság szervezeti keretei kialakítottak, egyértelműek, munkáját támogatja a Titkárság és a Tanulmányi Osztály apparátusa. Az intézményi Minőségbiztosítási Bizottság döntés-előkészítő, értékelő és koordinációs funkcióval bír. Munkája során átfogó, éves értékeléseket készít az intézményi munka érdekelték részéről észlelt főbb jellemzői tekintetében (így a hallgatói elégedettség, oktatói elégedettség, végzett hallgatók elégedettsége, felhasználói szféra elégedettsége tekintetében), valamint az intézmény főbb, definiálható jellemzőinek módosulása, átalakulása tekintetében (így hallgatói/jelentkezői létszám, hallgatói teljesítmények, az oktatási, kutatási tevékenység, valamint a tárgyi feltételek megléte szerint). Az éves értékelés input információjaként szolgálnak az ugyancsak évente elkészített tanszéki értékelések. A Minőségbiztosítási Bizottság által készített éves átfogó jelentés tématerülete szabályozott, információs bázisa kódolt mind az észlelt adatként jelentkező információk tekintetében (oktatói elégedettség kérdőív, hallgatói elégedettség kérdőív, végzett hallgatói elégedettségi kérdőív, felhasználói elégedettségi kérdőív), mind az alkalmazott intézményi statisztikák tekintetében, mely lehetővé teszi mind az idősoros vizsgálatokat, mind az ok-okozati összefüggések mélyebb elemzését. A Minőségbiztosítási Bizottság éves jelentése egyben beavatkozási javaslatok és a minőségfejlesztési tervek megfogalmazásának is kerete mind az oktatásfejlesztés, mind a kutatási eljárások fejlesztése, mind a működési folyamatok, illetve az erőforrás fejlesztés tekintetében. Az intézmény minőségfejlesztési célzatú értékelései nyilvánosak, azok eljárásrend szerint megvitatásra kerülnek mind az oktatói értekezlet, mind a hallgatói gyűlés által, mely grémiumok felvetései, javaslatai kiegészítésével válik a Szenátusi döntéshozatal előkészítési dokumentumává.

Az intézmény átfogó stratégiával (világosan definiált célokkal és azok érdekében megfogalmazott fejlesztési aktivitásokkal) rendelkezik. A stratégia monitorozását, a beavatkozások megfelelőségének értékelését a minőségértékelési rendszer keretében végzi, melynek eredményeként az intézményfejlesztés során hangsúlyos szempontot jelent a minőségfejlesztés megvalósítása.

Az intézmény által alkalmazott szervezeti minőségértékelés, -tervezés és visszacsatolás kiválóan támogatja minőségfejlesztési munkát, működtetésének szisztematikussága elismerést érdemel.

2. Képzési programok indítása követése és rendszeres belső értékelése

A képzési programok értékelése az intézmény életében rendszeres tevékenység, mely több szinten azonosítható. A képzési és kimeneti követelmények és a képzési struktúra rendszeresen értékelésre és egyeztetésre kerül a fenntartóval (az elmúlt hat évben négy alkalommal került módosításra). A képzési tartalom átfogóan a hallgatói elégedettség, a végzett hallgatói elégedettség, illetve a felhasználói elégedettség, míg kurzus szintű tartalmában a tanszéki értékelések keretében kerül értékelésre. Nemzetközi gyakorlatok képzésben történő megjelenítésére elsősorban benchmark látogatások eredményeképpen kerül sor (így észak-amerikai, vagy európai közösségek, intézmények gyakorlatát feldolgozva). Míg a képzési programok átfogó értékelése és fejlesztése a minőségértékelés részeként intézményi szinten valósul meg, a kurzusok fejlesztése a tanszéki/oktatói értékelések eredményeként történik. Ez utóbbi tevékenységet támogatja a tanszékvezetők/kollégák fejlesztési célú óralátogatási rendszere. Az értékelés mellett rendszeres tevékenységet jelent a beavatkozási aktivitások elfogadása és végrehajtása (így például lemorzsolódás kezelését célzó felvételi stratégia és követelmények módosítása, megújítása, kommunikáció megújítása, nyelvi képzés megújítása, illetőleg a tanulás-támogatási módszerek megújítása).

A kis hallgatói létszám következtében megvalósul az oktatók és hallgatók személyes szakmai kapcsolata is, a hallgatói munka eredményességének elsősorban ez a gyakorlati garanciája. Az elkötelezett oktatói és hallgatói hozzáállás következtében értékelhetővé és irányíthatóvá teszi a tanulási folyamatot, az újabb igényekre adott válasz rövid reakcióidővel teljesülhet.

3. A hallgatói teljesítmények értékelési rendszere

A *Tanulmányi és vizsgaszabályzat* az intézményi honlapon nyilvánosan elérhető (http://szpa.hu/?aloldal=1&kat_id=88).

A hallgatói teljesítményekkel kapcsolatos elvárások világos és egyértelmű módon kerülnek közzétételre: egyrészt a szemeszter kezdését megelőző részletes tájékoztató dokumentum keretében, melyben világos módon bemutatásra kerülnek mind a kurzustartalmak, mind a kurzus során jelentkező követelmények. A kurzusok kezdése során e követelmények megerősítése/pontosítása történik meg az előadók által kifüggesztett részletes tematikák, követelmények formájában. A számonkérés módszere és eljárása tekintetében nem megfelelő, vagy javasolható kritérium figyelembe vétele sem az intézmény által végzett mérések, sem a látogatás során végzett hallgatói konzultáció eredményeképpen nem fogalmazható meg. Részletességével kiemelkedik a speciális szükségletű hallgatókra vonatkozó SZMSZ rész, amelyre a gyakorlatban jelenleg nincs szükség.

Megjegyzendő, hogy tanulmányi ügyekben a rektor indoklás nélkül magához vonhatja az elsőfokú döntést az erre nevesített testülettől (*Hallgatói Ügyek Bizottsága*). Mivel indokolt, hogy a hallgatói ügyekben egységes szempontok mentén, átláthatóan szülessenek a döntések, ezért e szabályozás felülvizsgálatát az intézménynek érdemes lenne megfontolnia.

4. Az oktatók minőségének biztosítása

Az oktatók/kutatók szakmai felkészültsége, tudományos minőségük megfelelő a törvényi és MAB előírásoknak. Az oktatói korfa nem mutatja az oktatói kar elöregedtségének jeleit, az utánpótlás biztosítottnak látszik. Jó gyakorlat, hogy a hallgatói tehetséggondozás egyik reális kifutási lehetősége az oktatói státusz. A tanszéki és tanszékcsoporthoz tartozó feladatok hatékony elvégzését az oktatók kedvező személyes kapcsolata biztosítja.

Az oktatókkal szemben támasztott intézményi minőségi követelmények, az oktatók minőségének biztosítása megfelelő. A Szent Pál Akadémia a stratégiájába ágyazott humánpolitikai stratégiát követ, rögzítve a fejlesztendő területeket és főbb munkavállalói elvárásait, az intézményi prioritással bíró tanszéki fejlesztési irányokat. Létszámtervezési tevékenység a hallgatói létszám, illetve kurzusszám tükrében történik, elismerve ennek eredményeképpen az átlagos/elvárt teljesítményt meghaladó óraszám teljesítéseket. Az intézmény munkakörei tekintetében világosan kidolgozott, szabályozott követelményrendszer áll rendelkezésre. Az egyes munkakörökben végzett munka megfelelősége, a munkaköri követelményeknek való megfelelés évenkénti minősítés keretében kerül értékelésre és visszajelzésre a munkavállalók felé. A minősítés kritériumai kidolgozottak, a visszajelzés, a munkatársak felé történő kommunikáció fejlesztő célzatú. Az elvárásoknak nem megfelelő munkavégzés esetén rendelkezésre áll eljárás az oktató felmentésére. Az oktatói értékelés jelenlegi rendszere megfelelő

visszacsatolási keretet nyújt a munkatársak számára, az oktatói állomány bővítésével ugyanakkor javasolt a komplex teljesítményértékelés bevezetésének megfontolása.

A 21 teljes munkaidőben foglalkoztatott oktató közül 9-nek van tudományos minősítése. A minősített munkavállalók biztosítása érdekében további rész munkaidős oktatók (2 fő) bevonása történt meg. Az intézmény határozott törekvése a tudományos minősítéssel bíró munkavállalók számának növelése, melynek érdekében fejlesztési eszközöket alkalmaz, így PhD képzés támogatása, továbbképzés támogatása, tanulmányutak támogatása, publikáció esetén alkotói szabadság engedélyezése.

5. Tanulástámogatás, eszközök és hallgatói szolgáltatások

A *Szent Pál Akadémia* (hallgatói létszámához és az intézmény méretéhez képest) kiterjedt és magas színvonalú infrastrukturális, tanulmányi és tanulás-támogatási szolgáltatásokat működtet. Az intézmény a fenntartó hitéleti központjában nyújtja oktatási tevékenységét, mely önmagában is rendkívül méltó körülményeket teremt mind az elmélyült tanulásra, mind az annak tárgyát, háttérét jelentő jelenségek mindennapi tanulmányozására. Az oktatási infrastruktúra korszerű, az oktatáshoz szükséges tantermek megfelelő számban, korszerű eszköz-, és informatikai felszereltséggel állnak rendelkezésre. Az oktatást a helyszínen elérhető könyvtár állománya támogatja, melynek bővítése folyamatos.

Az oktatást támogató testnevelési infrastruktúra az igénybevevői létszám arányában rendkívül magas színvonalú. A Szent Pál Akadémia FC hat szakosztályában versenyszintű sportolásra is lehetőség nyílik, amely lehetőségeket a hallgatók is messzemenőig értékelik.

Az intézmény számtalan informatikai szolgáltatást nyújt hallgatói részére, így hozzáférést nyújt elektronikus tananyagokhoz, biztosítja a hallgatói tájékoztatást, lehetőséget nyújt a hallgatók és az oktatók elektronikus ügyintézésére, tanulmányi információs rendszert működtet, biztosítja a hallgatók elektronikus nyilvántartását és kezelését, elektronikus könyvtári szolgáltatást nyújt. A számítógépek száma, hozzáférhetősége az épületben megfelelő.

A hallgatók a tanulmányi tanácsadással és adminisztrációval elégedettek. Az intézmény hallgatói létszámához mérten jelentős az elérhető tanulástámogató, tanulássegítő szolgáltatás, így tanulmányi tanácsadás, mentálhigiéné tanácsadás, lelkipásztori-, életpálya-tanácsadás, gyakorlathoz köthető személyes tanácsadás területein. A hallgatók a személyes beszélgetésben jó képet adtak minderről. Mind a meghatározott nyitvatartási időkben, mind a nagy létszámú levelező képzés konzultációs időpontjaikor megfelelő a *Tanulmányi Osztály* elérhetősége. A jegyzetek, a kötelező irodalom megfelelően hozzáférhető a jegyzetboltban és a könyvtárban.

A kollégiumi felszereltsége a jogszabályi követelményeknek megfelel, azzal a hallgatók elégedettek. A kollégiumi helyek száma megegyezik az azt igénylők számával, a további bővítés lehetőségei rendelkezésre állnak. Megjegyzendő, hogy a *Térítési és juttatási szabályzatban* meghatározott kollégiumi térítési díj meghaladja az 51/2007. Korm. rend. szerint, az adott kategóriára vonatkozó jogszabályi maximumot, így azt feltétlenül szükséges a jogszabályhoz igazítani. A hallgatói juttatások rendszere a fenti kivételtől eltekintve a jogszabályoknak és a célszerűségnek megfelel. Az intézmény a fentiekben túl teljesítmény alapú és szociális ösztöndíjakkal támogatja a nappali tagozatos képzésben részt vevő hallgatók tanulmányait. Megjegyezhető, hogy arányaiban igen nagy súlyt képviselnek a szociális juttatások. Amennyiben ezen az intézmény változtatni kíván, akkor érdemes lehet élni az 51/2007. Korm. rend. által a szociális jogosultság megítélésére a kormányrendelet 16. § (2) és (3) bekezdésében nevesített feltételek fennállása esetén is biztosított intézményi mozgástérrel.

A külföldi részképzésben rejlő lehetőségeket jelenleg nem aknázza ki az akadémia, ezen a téren mindenképp érdemes lehet megfontolni az előrelépéseket.

6. Az Akadémia belső információs rendszere

A hallgatók mind személyesen, mind a honlapról és az elektronikus tanulmányi rendszerből tájékoztatást kaphatnak a tanulmányi adminisztrációról. A felmérések folyamatosak, követik az eredményeket. A tantárgyakkal kapcsolatos tudnivalók idejében megszerezhetők.

Az akadémia világos és egyértelmű információs rendszert működtet a fejlesztési jellegű tevékenységek támogatása, a minőségértékelés megvalósítása érdekében. Az évenkénti minőségértékelések kiterjednek a hallgatói/oktatói létszámadatok értékelésére, tanulmányi adatok értékelésére, oktatói tevékenységek értékelésére, tanulmányi folyamatok értékelésére, hallgatói szolgáltatások értékelésére, gazdasági megfelelőség értékelésére, infrastrukturális megfelelőség értékelésére. A kezelt információk köre meghatározott, felhasználásuk, értékelésük longitudinálisan is

biztosított. Közvetlen (észlelt minőségi) paraméterek vizsgálata történik a hallgatók, a felhasználók, a volt hallgatók és az oktatók tekintetében. A volt hallgatókat és a felhasználókat közvetlenül is megkérdezik az éves rendszerességgel megrendezésre kerülő – többek között az ALUMNI kapcsolattartást is célzó – konferencia alkalmával.

A tantervi tartalmak és követelmények, felvételi tájékoztatók mind elektronikus formában, mind e célból összeállított kiadvány formájában a hallgatók, illetve potenciális hallgatók rendelkezésére állnak.

7. Nyilvánosság, a közvélemény tájékoztatása

Az akadémia programjairól, a képzés tervezett kimeneteiről, az elérhető végzettségről, az alkalmazott oktatási, teljesítményértékelési eljárásokról mind papír alapúan, mind honlapján keresztül elektronikus formában tájékoztatást nyújt. Az alkalmazott szabályzatok és eljárásrendek nyilvánosak, rendszerezett formában segítik a tájékozódást mind az intézmény polgárai, mind külső érdekeltjei számára. A honlapot rendszeresen frissítik, adattartalma összességében megfelelő.

Összehasonlításban kiemelkedő minőségű tájékoztató médium a hallgatói önkormányzat által időszakosan megjelentetett folyóirat (*Paulus*). Ennek megőrzésére és továbbfejlesztésére a jövőben is érdemes erőforrásokat allokálni.

Javaslatként megfogalmazható az érdekeltek által alkotott vélemények, és ennek hatására tett intézkedések nyilvánosságának megteremtése, mely részben kiegészíteni képes a meglévő nyilvánosságot, részben folyamatos és rendszeres visszacsatolást is jelent a külső partnerek számára a minőségértékelés és fejlesztés folytonossága tekintetében.

III. Az intézmény további működésére vonatkozó javaslatok

1. Az intézményirányításban az önkormányzatiság és a képviselői elv érvényesítésének támogatása, mindenképp a Szenátus összetétele, a magasabb vezetők és vezetők kinevezésével kapcsolatos munkáltatói vélemény-nyilvánítás, valamint a HÖK jogosítványainak intézményesített rögzítése területén.
2. A hittudományok területén a hazai és nemzetközi tudományos közéletbe aktívabban kapcsolódjanak be – mind a kutatás, mind a kutatási eredmények megjelenítésének fórumai (publikációk, konferenciák), mind pedig az oktató és hallgató csereprogramok terén.
3. Hazai és nemzetközi együttműködési megállapodások kidolgozása és ezek keretében közös oktatási és kutatási programok működtetése.
4. Az intézményi – jelenleg már a működési gyakorlatban megjelenő – összehasonlítások formális minőségértékelés keretébe történő integrációja, valamint a minőségértékelés kiterjesztése a képzési kereslet formalizált előrejelzésére.
5. A kollégiumi díjak jogszabálynak megfelelő rendezése.
6. A HÖK öntevékeny, a diákélet színesítésére irányuló tevékenységének támogatása.

IV. Az intézményben folyó hitéleti képzés értékelése

<i>Szent Pál Akadémia</i>	Akkreditációs minősítés
teológia osztatlan mesterképzési szak (12 félév) szakindítási MAB határozat: 2008/6/XII/9.	JAVASLAT: 2014/9/VIII/4. SZ. MAB HATÁROZAT A A szak akkreditációja – a képzés akkreditációs feltételeknek való folyamatos megfelelése esetén – 2019. december 31-ig hatályos

1. A jogszabályi és az akkreditációs feltételeknek való megfelelés

A képzési terv

Az intézmény jelenleg – a kifutó és kis létszámú főiskolai szintű teológia szak mellett – csak a teológia osztatlan szakot működteti.

Az oktatás szerkezete e szakon alapvetően megfelel a közzétett KKK kereteinek, bár – a fenntartó egyház saját KKK-jára hivatkozással – a 10 féléves képzés során az oklevél megszerzéséhez szükséges minimális kredit 312. Az államilag regisztrált KKK azonban csak a hitéleti tartalom vonatkozásában biztosítja a fenntartó egyház autonómiáját, a felekezeti jelleg érvényesítése az összkreditszám vonatkozásában nem ad jogosítványt az eltérő egyházi KKK megalkotására. Mindenképpen javasolt, hogy az intézmény mintatantervét (a fenntartó pedig saját, felekezeti KKK-ját) 300 kreditre módosítsa.

A mintatantervben a minimális óraszám mind a teljes, mind a részidejű képzés vonatkozásában teljesül. A tantárgystruktúra megfelel a protestáns egyházi hagyományoknak, sajátos felekezeti jellegként a bibliai nyelvek, illetve a judaisztikai vonatkozású tantárgyak magas részarányát érdemes kiemelni. Az elméleti/gyakorlati órák aránya megfelelő, a KKK-ban rögzített kompetenciák az adott tantárgyak segítségével megszerezhetők.

Személyi feltételek

A szakfelelős megfelel a MAB akkreditációs elvárásainak: egyetemi tanár, az MTA doktora, komoly kutatói és oktatói tapasztalatokkal a hittudományok területén. Az intézmény a szakon szakirányt (lelkész szakirány) nem működtet.

Dicséretes, és a legutóbbi akkreditáció óta komoly előrelépés, hogy valamennyi szakmai tantárgy felelőse minősített oktató, és a T és E oktatók legalább 3:1-es aránya (a hitéleti szakokra vonatkozó mentesség ellenére is) szintén teljesül. Az oktatók koreloszlása kedvező. Ugyanakkor a 7 tantárggyal és/vagy 35 kredittel terhelt tantárgyfelelősök aránya jóval meghaladja az 1/3:2/3 arányt (25 kredit: 4 fő, 35 kredit: 7 fő), egy oktató pedig az országban jóval 35 kredit felett jegyez tantárgyakat.

Néhány, egyértelműen hittudományi jellegű tantárgy felelőse nem rendelkezik szakirányú (hittudományi) végzettséggel. Ugyanakkor dicséretes az intézmény erőfeszítése, hogy megfelelően képzett utánpótlást biztosítson, illetve a meglévő oktatók teológiai képzését javítsa: egyre több, más tudományágban minősített oktató szerez hittudományi végzettséget is – igaz, jellemző módon a judaisztika, nem pedig az intézmény felekezeti jellegének megfelelő keresztény/keresztény teológia területén.

Összességében tehát az oktatói kar vonatkozásában a MAB elvárások maradéktalan teljesülése érdekében további fejlesztések szükségesek.

Tudományos háttér

Mivel az intézmény – a kifutó főiskolai szintű teológia szak mellett – egyetlen osztatlan mesterszakot működtet, szakok közötti együttműködésekről nem beszélhetünk. Az intézményben ugyanakkor tanszék-közi kutatási projektek is megvalósulnak. A szakmai műhelyek közül pedig kiemelkedik a bibliafordító munkaközösség, amelynek célja egy önálló magyar nyelvű bibliafordítás, valamint az Apostoli Atyák írásainak magyar fordítását céljává kitűző munkacsoport munkája. Az oktatói kar képzettsége magyarázza ugyanakkor azt, hogy a judaisztika területére eső publikációk, illetve kutatási projektek száma egy keresztény/keresztény szellemiségű intézmény vonatkozásában indokolatlanul magasnak tűnik.

A külső intézményekkel való szakmai kapcsolat-fejlesztés még az intézmény előtt álló feladat. A publikációk közlésének orgánumai és további szakmai műhelyek bevonása is mutathat még színesebb képet.

Infrastrukturális feltételek

A szakon folyó képzés speciális infrastruktúrája megfelelő. A teológia szakon összefüggő szakmai gyakorlat nincs, az évközi és félévközi szakmai gyakorlatok a fenntartó egyház gyülekezeteiben és intézményeiben zajlanak. A gyakorlóléhelyek kiválasztásának intézményesített eljárása nincs, a fenntartóval való szoros kapcsolat az informális csatornákon keresztül biztosítja a megfelelő helyszínek kiválasztását. Minőségbiztosítási szempontból javasolt azonban, hogy az intézmény fektesse le a potenciális gyakorlati helyek engedélyezésének szempontjait, a gyakorlóléhelyekkel szemben támasztott minimális elvárásait, valamint a gyakorlati munka értékelésének mechanizmusát.

A képzési létszám és kapacitás

A szakon mind a tervezett, mind pedig a megvalósult hallgatói létszám (a 2000-es években ez 600 fő körül állandósult) megfelel az intézmény személyi és tárgyi képzési kapacitásának, külső képzési helyszín bevonására az intézménynek nincs szüksége.

2. A képzési folyamat és eredményeinek elemző értékelése

A mintatantervben szereplő kurzusok összetétele megfelel a protestáns teológiai képzés hazai és nemzetközi normáinak, illetve gyakorlatának, helyi jellegzetességként a judaisztika tárgykörébe tartozó, a teológia vonatkozásában inkább interdiszciplináris jellegű tantárgyak magas aránya nevesíthető. A gyakorlati és az elméleti kurzusok aránya megfelelő.

A gyakorlati képzés terén a hallgatói beszámolók, a gyakorlati képzés felelőse által elmondottak, továbbá a tantárgyleírások alapján sem teljesen egyértelmű az *egyházi szolgálat – bevezetés a szolgálatba*, illetve a *szolgálat az egyházban* sorban egymást követő tárgyak tartalmi elkülönülése, amely kérdést a jövőben mindenképp megfelelően rendezni szükséges.

A kurzusfajták megoszlása, az egyéni feladatok aránya, a tanórák száma és az elvárt egyéni hallgatói munka mértéke a képzési célnak megfelelő.

A tantárgyak kreditértéke zömében megfelelőnek tűnik, csupán két alapozó tantárgy esetében (*bevezetés az Ószövetségbe*, *bevezetés az Újszövetségbe*) tűnik a kreditszám a heti óraszám, illetve az egyéni hallgatói munka vonatkozásában túlméretezettnek.

Az óralátogatáskor szerzett tapasztalatok eredménye jó, a vezető oktatók szakmai felkészültsége igen magas színvonalú. Az oktatás során a módszerek széles skáláját alkalmazták az oktatók, amely arra enged következtetni, hogy ez nem egy egyedi és pillanatnyi eredmény, hanem az intézmény mindennapjait is jellemzi. Az intézmény gondoskodik a követhető és személyre szabott oktatási formákról. Az idegen nyelvek ismeretének javítása még további lehetőség.

Az intézmény hallgatói külföldi részképzésen nem vesznek részt, de egyénileg, párhuzamos képzések révén, más intézményben szerzett tanegységeiket kreditbeszámítási eljárás keretében az intézményben elszámolhatják. E téren a fejlesztés indokolt lenne.

Az elméleti anyag számonkérése, a számonkérési formák félévenkénti eloszlása megfelelő. A tanegységekhez választott számonkérési módok a képzési célnak megfelelnek, az elvárt kompetenciák elsajátításának ellenőrzésére alkalmasak.

A gyakorlatoknak a képzési célhoz való illeszkedésének ellenőrzésére javasolt azonban egy strukturáltabb eljárásrend kidolgozása, hiszen a számos képzőhelyen rendkívül eltérő mennyiségű és minőségű gyakorlati ismeretre tehetnek szert a hallgatók.

A záróvizsga tartalma, tematikája, szerkezete és értékelési rendszere, valamint a záróvizsga bizottságok munkája majd az oktatási folyamatba való visszacsatolása megfelelő.

A szakdolgozati témaválasztás zömében hallgatói kezdeményezésre történik, a témaválasztás az egyes területek között arányosan oszlik meg. A diplomamunkák sikeresebb elkészítését az elmúlt években újabb, szakmódszertani jellegű kurzus segíti.

A képzés eredményessége, a hallgatói létszámadatok elemzése valamint a tehetséggondozás rendszere, a TDK eredmények részletes bemutatása feljebb, a II.2.1. pontban található.

Az intézményben doktori iskola nem működik. Az önálló kutatást megfelelő szakmódszertani, gyakorlat-orientált, konzultációs jellegű tantárgyak segítik.

3. Minőségbiztosítás, minőségfejlesztés rendszere és eredményei

A minőségbiztosítási szempontok részletes értékelése az intézményi részben található.

4. A szak összefoglaló értékelése (jelen, jövő) C-SWOT analízisüket is figyelembe véve

Egyszakos intézmény lévén a szak C-SWOT analízise az intézményivel azonos.

5. Minőségfejlesztési javaslatok, ajánlások

1. A teológia szak KKK-ját a diploma megszerzéséhez szükséges minimális kreditszám terén igazítsa hozzá a hatályos törvényi (és államilag regisztrált KKK) előírásához (300 kredit)⁵.
2. Az oktatói kar további fejlesztésével a tantárgyfelelősök kreditterhelése terén törekedjék a MAB ajánlások teljesítésére az egy tantárgyfelelősre jutó tantárgyak és kreditek vonatkozásában.
3. Javasolt a szakmai gyakorlati tárgyak szerepének tisztázása és azok tartalmának rendezése.
4. Javasolt a gyakorlati képzőhelyek befogadására és a képzési tartalom számon kérésére vonatkozóan egységes rend kidolgozása és szabályzati rögzítése.

⁵ Az intézmény tájékoztatása szerint a teológia szak képzési és kimeneti követelményeinek jogszabályi követelményekhez való igazítása a látogatás óta megtörtént.

Függelék:

A Szent Pál Akadémia által folytatott képzések

hitéleti képzési terület

osztatlan mesterképzés (MA)

teológia (N,L)

A látogató bizottság tagjai:

Kustár Zoltán elnök,	egyetemi tanár, Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Béres Tamás	egyetemi tanár, Evangélikus Hittudományi Egyetem
Tokics Imre	főiskolai tanár, Adventista Teológiai Főiskola
Vilmányi Márton	egyetemi docens, Szegedi Tudományegyetem, minőségügyi szakértő
Vámosi Péter	egyetemi hallgató, Semmelweis Egyetem (HÖÖK delegált)

A látogatás MAB referense: Bátovszky Marianna

A látogatás időpontja: **2014. március 25.**